

Насоки за оценка на собствения риск и платежоспособност

Насоки за оценка на собствения риск и платежоспособност

1. Въведение

- 1.1. В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 На Европейския парламент и Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (наричан по-долу "Регламент за ЕИОРА")¹, ЕИОРА издава настоящите Насоки, адресирани до надзорните органи, как да прилагат Директива 2009/138/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (наричана по-долу "Платежоспособност II")².
- 1.2. Тези Насоки са базирани на членове 41, 44, 45 и член 246 от Платежоспособност II и членове 262 и 306 от Делегиран Регламент (ЕС) 2015/35 на Комисията от 10 октомври 2014 година, допълващи Директива 2009/138/ЕС (наричана по-долу "Делегиран Регламент 2015/35 на Комисията")³.
- 1.3. От надзорните органи се очаква да се уверят, че предприятията имат напредничав поглед върху рисковете, на които са изложени.
- 1.4. Насоките се фокусират по-скоро върху това, което следва да бъде постигнато посредством оценката на собствения риск и платежоспособността (наричана по-долу "СОРП"), отколкото върху това как трябва да бъде извършена. Например, тъй като оценката на съвкупните нужди от платежоспособност представлява специфичния възглед на предприятието относно неговия рисков профил и капиталови и други средства, които са необходими, за да се посрещнат тези рискове, предприятието следва да реши за себе си как ще извърши тази оценка предвид същността, обхвата и сложността на рисковете, свързани с неговата дейност.
- 1.5. ЕИОРА потвърждава и подкрепя развитието и постиженията в международен мащаб и на национално ниво извън Европейския съюз, по отношение налагането на стандарти за СОРП. Все пак ЕИОРА не очаква надзорните органи в трети страни да прилагат тези Насоки. Независимо от това, Насоките са предмет на анализ на равнопоставеността. По отношение на груповите структури или груповото ниво, Насоките се прилагат само към групи от Европейската икономическа общност (от тук нататък наричана „ЕИП“). Насоките се отнасят за клонове основани в Европейския съюз и принадлежащи на застрахователни или презастрахователни предприятия с централен офис, разположен в техните страни, и извършващи дейност, посочена в първия подпараграф на член 2, параграф 1 от Платежоспособност II.
- 1.6. От изключително важно значение е административният, управленският или надзорният орган (наричан по-долу „АУНО“) на предприятието да е

---

¹ OJL 331, 15.12.2010 г., стр. 48-83.

² OJL 335, 17.12.2009 г., стр. 1-155.

³ OJL 12, 17.01.2015 г., стр. 1.

информиран за всички съществени рискове, пред които се изправя предприятието, независимо от това дали рисковете са в обхвата на изчислението на Капиталовото изискване за платежоспособност (наричано по-долу "SCR") и дали могат да бъдат изразени количествено или не. Също така от жизнено важно значение е административният, управленският или надзорният орган (АУНО) да играе активна роля в СОРП като направлява процеса и оспорва резултата.

- 1.7. В случай че дадена група иска да приложи СОРП в съответствие с третия подпараграф на член 245, параграф 4 от Платежоспособност II, това изисква висока степен на последователност на процеса в рамките на цялата група.
- 1.8. Тези Насоки се прилагат както за индивидуални предприятия, така и на ниво група. В допълнение тези Насоки третират проблеми, свързани с груповите особености на СОРП, и по-специално по отношение изчислението на специфични рискове за групата и рискове, които са релевантни в по-малка степен на индивидуално, отколкото на групово ниво.
- 1.9. Съответните Насоки за индивидуални предприятия се прилагат с необходимите промени по отношение на груповата СОРП. В допълнение групите трябва са вземат предвид специфичните групови Насоки.
- 1.10. За целите на тези Насоки са създадени следните определения:
  - 'групово ниво' означава кохерентно икономическо лице (холистичен възглед) състоящо се от всички юридически лица, които са част от групата, така както е посочено в Насоките за EIOPA по отношение системата на управление;
  - 'групова СОРП' означава СОРП, извършена на ниво група;
  - 'единен СОРП документ' означава единен документ (надзорен доклад за СОРП), който покрива извършената СОРП на ниво група и на ниво определени подразделения в групата на една и съща референтна дата и период, предмет на надзорно одобрение, така както е посочено в третия подпараграф от член 246, параграф 4 от Платежоспособност II.
- 1.11. В случай че не са дефинирани в тези Насоки, термините имат значенията, които са дефинирани в юридическите актове, упоменати във въведението.
- 1.12. Насоките се прилагат от 1 януари 2016 г.

Насока 1 – Общ подход

- 1.13. Предприятието трябва да създаде своя собствена процедура за СОРП, с подходящи и адекватни техники, пригодени да отговарят на неговата организационна структура и система за управление на риска, като има предвид природата, обхвата и сложността на рисковете, присъщи на бизнеса.

Насока 2 – Роля на административния, управленския или надзорния орган (АУНО): подход отгоре надолу

1.14. Административният, управленският или надзорният орган (АУНО) трябва да има активно участие в СОРП, включително да наблюдава, как се извършва оценката и да оспорва резултатите.

Насока 3 – Документация

1.15. Предприятието трябва да има най-малко следната документация за СОРП:

- a) политика за СОРП;
- b) архив на всяка извършена СОРП;
- c) вътрешен доклад за всяка СОРП;
- d) надзорен доклад за СОРП.

Насока 4 – Политика за СОРП

1.16. Административният, управленският или надзорният орган на предприятието следва да одобри политиката за СОРП. Тази политика трябва най-малко да включва описание на:

- a) процеса и процедурите за извършване на СОРП;
- b) връзката между рисковия профил, одобрените лимити за толерантност по отношение на риска и съвкупните нужди от платежоспособност;
- c) методите и методологиите, включително информация за:
  - (i) как и колко често стрес тестовете, анализът на чувствителността, обратните стрес тестове или други релевантни анализи следва да бъдат прилагани;
  - (ii) стандарти по отношение качеството на информацията;
  - (iii) честотата на оценката и потвърждаването на нейната адекватност, като се вземе предвид рисковия профил на предприятието, променливостта на неговите нужди от платежоспособност, отнесени към неговата капиталова позиция;
  - (iv) времето за извършване на СОРП и обстоятелствата, които биха наложили необходимостта от нейното извършване извън регулярните времеви интервали.

Насока 5 – Архивиране на всяка СОРП

1.17. Предприятието трябва да има доказателства и документи за всяка СОРП и резултатите от нея.

Насока 6 – Вътрешен доклад за СОРП

1.18. Предприятието трябва да информира всички членове на екипа, най-малко за резултатите и заключенията от СОРП, след като процедурата и резултатите бъдат одобрени от Административния, управленския или надзорния орган (АУНО).

Насока 7 – Оценка на съвкупните нужди от платежоспособност

1.19. Предприятието трябва да извърши количествено остойностяване на капиталовите нужди и описание на други средства, необходими, за да се адресират всички съществени рискове, независимо от факта, дали тези рискове могат да бъдат представени в количествена форма или не.

1.20. Където е подходящо, предприятието трябва да подложи идентифицираните съществени рискове на значително широк обхват от стрес тестове или анализ на сценария, с цел да осигури адекватна основа за оценката на нуждите от платежоспособност.

Насока 8 – Дългосрочна перспектива на оценката на съвкупните нуждите от платежоспособност

1.21. Предприятието трябва да осигури, че оценката на съвкупните нужди от платежоспособност е далновидна и е направена в средносрочен и дългосрочен план, в случай че това е приложимо.

Насока 9 – База за оценка и отчитане на съвкупните нужди от платежоспособност

1.22. Предприятието трябва, в случай че използва бази за оценка и отчитане, които са различни от тези посочени в Платежоспособност II за извършване на оценка на съвкупните нужди от платежоспособност, да обясни как използването на тези различни бази допринася за по-доброто определяне на специфичния рисков профил, одобрените лимити за толерантност към риска и бизнес стратегията на самото предприятие, като в същото време покрива изискванията за стабилно и разумно управление на бизнеса.

1.23. Предприятието трябва да изчисли количествено влиянието върху оценката на съвкупните нужди от платежоспособност при използването на различни бази за отчитане и оценка, в тези случаи, при които използваните бази са различни от указаните в Платежоспособност II за оценка на съвкупните нужди от платежоспособност.

Насока 10 – Продължаващо съответствие с регулаторните изисквания по отношение на капитала

1.24. Предприятието трябва непрекъснато да анализира дали отговаря на регулаторните изискванията на Платежоспособност II по отношение на капитала и, като част от тази оценка, то трябва да включи най-малко следното:

- a) потенциалните бъдещи съществени промени в профила на риска;
- b) количеството и качеството на неговите собствени фондове за целия период на бизнес планиране;
- c) подробната разбивка на собствените фондове и как тя може да бъде променена в резултат от изкупуване, разплащане и матуритет за целия период на бизнес планиране.

Насока 11 – Продължаващо съответствие с техническите провизии

1.25. Предприятието трябва да изисква актюерската функция на предприятието:

- a) да осигурява информация дали предприятието би отговаряло за продължителен период на изискванията по отношение на изчислението на техническите провизии;
- b) да идентифицира потенциалните рискове, произлизащи от неопределеност, свързана с тези изчисления.

Насока 12 – Отклонения от предположенията, подкрепящи изчислението на Капиталово изискване за платежоспособност (SCR)

1.26. Предприятието трябва да оцени дали неговият рисков профил се отклонява от предположенията подкрепящи изчислението на Капиталовото изискване за платежоспособност (SCR) и дали тези отклонения са значителни. Като първа стъпка предприятието може да извърши качествен анализ и ако той покаже, че отклонението не е значително, не се изисква количествена оценка.

Насока 13 – Връзка с процеса на стратегическо управление и рамката за вземане на решение

1.27. Предприятието трябва да отчита резултатите от СОРП и изводите, направени по време на процеса на извършване на тази оценка, а именно:

- a) управлението на неговия капитал;
- b) неговото бизнес планиране;
- c) неговия продуктов дизайн и развитие.

Насока 14 – Честота

1.28. Предприятието трябва да извършва СОРП най-малко веднъж в годината.

Насока 15 – Обхват на груповата СОРП

1.29. Участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания следва да проектират груповата СОРП по начин, който да отразява същността на груповата структура и нейния профил на риска. Те следва да обърнат внимание в груповата СОРП на съществените рискове, произлизащи от всички юридически лица в групата.

Насока 16 – Отчитане пред надзорните органи

- 1.30. Участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, застрахователна холдингова компания или смесена финансова холдингова компания трябва да изпратят до надзорника на групата групов надзорен доклад за СОРП. Документът, изпратен на груповия надзор с резултатите от груповата СОРП, трябва да бъде на същия език, на който е изготвен и Регулярният надзорен доклад на групата.
- 1.31. Ако е изготвен единен документ за СОРП, участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, застрахователна холдингова компания или смесена финансова холдингова компания трябва да гарантират, че в случай че се изиска от член или нов член на колегията, ще бъде направен превод на официалния език на държавата членка, на тази част от оценката, съдържаща информация за дадено предприятие, и че това ще бъде направено своевременно.

Насока 17 – Групови специфики по отношение на съвкупните нужди от платежоспособност

- 1.32. Участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания, трябва адекватно да оценят влиянието на всички специфични групови рискове и взаимозависимостите в рамките на групата и влиянието на тези рискове и зависимости върху съвкупните нужди от платежоспособност. Те трябва да вземат предвид особеностите на групата и факта, че определени рискове могат да бъдат увеличени пропорционално на ниво група.
- 1.33. В съответствие с Насока 5 за архивирането на всяка СОРП, участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания следва да включат в архива на груповата СОРП поне описание как следните фактори са взети предвид при оценката на съвкупните нужди от платежоспособност:
- a) идентифициране на възможните източници на капитал в рамките на групата и определяне на потенциалните нужди от допълнителен капитал;
  - b) оценката на наличието, възможността за трансфер или заменяемост на капитала;
  - c) референции по отношение на всички планирани капиталови трансфери в рамката на групата, които биха имали съществено влияние върху което и да е юридическо лице от групата и последициите от това;

- d) съгласуване на индивидуалните стратегии с тези установени на групово ниво;
- e) специфични рискове, на които може да бъде изложена групата.

Насока 18 – Групови особености относно продължаващото съответствие с регулаторните изисквания по отношение на капитала

1.34. В съответствие с Насока 5 за архивирането на всяка СОРП участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания трябва да включат в записа на груповата СОРП най-малко информация за следните фактори, които са взети предвид при оценката на продължаващо съответствие с регулаторните изисквания:

- a) идентифициране на източниците на собствени средства в рамките на групата и дали съществува необходимост от допълнителни средства;
- b) оценката на наличието, възможността за трансфер или заменяемост на собствените средства;
- c) референции по отношение на всички планирани трансфери на собствени средства в рамките на групата, които биха имали съществено влияние върху което и да е юридическо лице от групата и последствията от това;
- d) съгласуване на индивидуалните стратегии с тези, които са установени на групово ниво;
- e) специфични рискове, на които може да бъде изложена групата.

Насока 19 – Специфични изисквания за единен документ за СОРП

1.35. В случай на подготовка за извършване на СОРП в съответствие с третия подпараграф на член 246, параграф 4 от Платежоспособност II участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания трябва да предоставят на груповия надзорник следното:

- a) списък на предприятията, за които индивидуалните оценки, изискани във връзка с член 45 от Платежоспособност II, са включени в единен документ за СОРП, включително и причините за този избор;
- b) описание за това как изискванията за управление са изпълнени на ниво предприятия и по-специално, как административните, управленските или надзорните органи (АУНО) на тези подразделения участват в процеса на оценка и одобрение на резултатите;
- c) описание как единният документ СОРП е организиран, така че да позволи на груповия надзорник да отдели индивидуални оценки за други надзорници в колегията;
- d) ако е необходимо, конкретно отбелязване на изискуемите писмени преводи със специално внимание по отношение на навременност и съдържание.

Насока 20 – Интегриране на свързаните застрахователни и презастрахователни предприятия от трети страни

1.36. При оценката на цялостната нужда от платежоспособност в групата, участващото застрахователно или презастрахователно предприятие, холдингова застрахователна компания или смесена холдингова финансова компания трябва да включат рисковете за правене на бизнес в трети страни по последователен начин, така както и за бизнеса в Европейската икономическа общност, със специално внимание към оценката на преносимост и заменяемост на капитали.

Правила за спазване и отчетност

1.37. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕИОРА. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ЕИОРА, компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазването на насоките и препоръките.

1.38. Компетентните органи, които спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, следва да ги включат по подходящ начин в своята регулаторна или надзорната рамка.

1.39. Компетентните органи потвърждават пред ЕИОРА дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, като посочат причините за неспазването им до два месеца след издаването на преводните версии.

1.40. При липсата на отговор в този срок се счита, че компетентните органи не спазват изискването за докладване и това се докладва.

Заклучителна разпоредба относно преразглеждането

1.41. Настоящите насоки подлежат на преразглеждане от ЕИОРА.